

**Какво трябва да знаят договорните партньори на НЗОК,
когато предоставят медицинска помощ от обхвата
на общественото здравно осигуряване в България
на граждани, осигурени в ЕС**

ВИЕ СТЕ ДОГОВОРЕН ПАРТНЬОР НА НЗОК

От момента на пълноправното членство на Република България в Европейския съюз, по силата на пряко приложимото за всички страни членки европейско законодателство в областта на социалното (в това число и на здравното) осигуряване, за Вас възникват допълнителни ангажменти.

ЕВРОПЕЙСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО ИЗРИЧНО РАЗПОРЕЖДА РАВНОТО ТРЕТИРАНЕ НА ОСИГУРЕНИТЕ ГРАЖДАНИ ОТ ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ НА ЕС СЪС СОБСТВЕНИТЕ ОСИГУРЕНИ ГРАЖДАНИ.

Необходимо е да знаете, че:

- Трябва да окажете спешна и неотложна медицинска помощ, в рамките на пакета на задължителното здравно осигуряване, на всеки гражданин на **страна членка на Европейския съюз** (след приемането на България и Румъния държавите в ЕС ще станат 27) при временното му пребиваване на територията на България. След няколко години същите права в България ще получат и гражданите на държавите от Европейското икономическо пространство (Исландия Норвегия и Лихтенщайн) и Швейцария;
- За всеки чужд гражданин, нуждаещ се от спешна и неотложна медицинска помощ (т.е. всяка помощ, която Вие прецените, че в зависимост от здравословното състояние и продължителността на престоя на гражданина на страна членка на ЕС, не може да се отложи до планираното му завръщане в страната, в която живее), са валидни разпоредбите на българското здравноосигурително законодателство;
- Като лекуващ лекар, Вие определяте обема и вида на медицинската помощ, която да бъде предоставена на пациента;
- При посещение при Вас на граждани от ЕС, които временно пребивават в България, следва да изисквате от тях да Ви представят удостоверителен документ за право на обезщетения в натура (т.е. медицинската помощ от пакета на задължителното здравно осигуряване и спешната медицинска помощ). **Това може да бъде Европейска здравноосигурителна карта (ЕЗОК) или Сертификат за временно заместване на ЕЗОК (на хартиен носител).** Тези документи удостоверяват пред вас правото на пациента да получи спешна и неотложна медицинска помощ. **Осигурителният номер на чужденеца, който трябва да бъде отбелязан в отчетните документи, фигурира в поле 6 на ЕЗОК или в поле 6 на заместващия я формуляр.**
- Ако пациентът няма нито един от двата документа, това не отнема правото му на медицинска помощ. При необходимост единият от двата документа може да бъде допълнително изискан от съответния компетентен здравен осигурител – лично от осигуреното лице или с посредничеството на НЗОК/РЗОК. В този случай Вие трябва да се свържете с РЗОК/НЗОК. Техните служители ще се свържат със здравния осигурител, който ще потвърди/отрече/ правото на съответния гражданин на медицинска помощ в ЕС. Ако има такова право, съответната институция потвърждава това, като изпраща по факс заместващ временен формуляр. По този начин чуждестранният гражданин удостоверява правата си пред лекаря за ползване на медицинска помощ като осигурен по българското законодателство (равно третиране на гражданите на ЕС с българските граждани).
- Ако състоянието на Вашия пациент - при доболнична помощ - не позволява да се изчака потвърждение от институцията, където е осигурен (състояние на спешност), тогава той заплаща оказаната му медицинска помощ по цените на НЗОК. В този случай трябва да му издадете фактура с подробно описание на медицинските услуги, които му предоставяте като опишете и съответната им договорна (по НРД) цена.
- Когато спешността на медицинското състояние налага болнично лечение, гражданинът не заплаща за лечението на заболяванията, които се заплащат по клинична пътека от НЗОК, или от МЗ. Вие незабавно се свързвате с НЗОК/РЗОК, за да я уведомите за постъпилия в болницата гражданин от ЕС, за предполагаемата продължителност на болничното лечение и за очакваната цена на лечението (договорена по КП в НРД, или определена за съответния вид стационарна помощ от МЗ). НЗОК ще се свърже с

компетентния здравен осигурител в чужбина. За оказаното на чужденеца лечение, на болничното заведение ще се заплати по цените, договорени в НРД за български граждани. Продължителността на лечението се определя от сроковете за същото лечение в компетентната за пациента държава.

- Освен на спешна и неотложна помощ, гражданите на ЕС имат право и на планова медицинска помощ, но само ако са получили предварително разрешение от техните здравноосигурителни институции. Разрешението се удостоверява пред РЗОК/НЗОК с формуляр Е 112. Въз основа на този европейски формуляр РЗОК/НЗОК издава удостоверение (по образец, утвърден от НЗОК), което осигурява на гражданина достъп до определените във формуляр Е 112 планови медицински услуги.
- Когато Вашият пациент представи **Удостоверение за право на обезщетения в натура, които в момента се предоставят (Е112)**, както и българското удостоверение за това право (издадено от НЗОК/РЗОК, Вие следва да го обслужите и да отчетете направените разходи така, сякаш той е осигурен в България. **Към стандартния отчетен документ задължително се прилага подробна фактура.**
- Направените разходи за оказаната от Вас медицинска помощ се отчитат към съответната РЗОК по реда, установен за българските граждани. В отчетните форми вместо ЕГН се вписва личният осигурителен номер на чужденеца, а също и кодът на държавата (напр. UK за Великобритания). **Отчетният документ трябва да бъде придружен от подробна фактура.**
- След представяне на удостоверителен документ (ЕЗОК или Сертификат за временното ѝ заместване), пациентът трябва да Ви предостави копие от него. Вие ще го приложите заедно с другите индивидуални отчетни документи (подробна фактура по цените, договорени от НЗОК, и спецификация) към месечните отчетни документи в съответната РЗОК.

КОГАТО ГРАЖДАНИН НА ЕС И НА ЕИП ПОТЪРСИ МЕДИЦИНСКА ИЛИ ДЕНТАЛНА ПОМОЩ ОТ ВАС, СЛЕДВА ДА ГО ИНФОРМИРАТЕ, ЧЕ:

- В Република България общественото здравно осигуряване се извършва от един здравноосигурителен фонд – Националната здравноосигурителна каса (НЗОК). Тя е публична институция, която осъществява задължителното здравно осигуряване в страната и има 28 свои поделения в областните центрове – районни здравноосигурителни каси (РЗОК).
- Ако иска да се ползва от правата на задължителното здравно осигуряване, трябва да се обръща само към лечебни заведения за извънболнична помощ, лечебни заведения за болнична помощ и самостоятелни медико-диагностични лаборатории, сключили договор с Националната здравноосигурителна каса.
- Не заплаща за оказаните му здравни услуги от пакета на НЗОК освен определената за българските осигурени граждани потребителска такса. В случаите на болнично лечение, при които е предвидено доплащане от българските граждани за по-скъпи лекарства или други консумативи, гражданите на ЕС доплащат същите цени както и българските осигурени граждани.

ПОТРЕБИТЕЛСКА ТАКСА ЗА МЕДИЦИНСКА И ДЕНТАЛНА ПОМОЩ

При всяко посещение при ОПЛ, лекар специалист в извънболничната помощ и лекар по дентална медицина, гражданинът от ЕС заплаща потребителска такса в размер на 1% от минималната работна заплата за България.

Когато се правят изследвания, назначени от ОПЛ, лекар специалист или от лекар по дентална медицина, в лабораторията се заплаща:

- Цена за вземане на биологичен материал (сумата не може да бъде по-висока от 2 лв. за едно посещение в лабораторията, независимо от броя на изследванията)

ИЛИ

- Потребителска такса в размер на 1% от минималната работна заплата за България.

За всеки ден болнично лечение гражданинът от ЕС заплаща потребителска такса в размер на 2% от минималната работна заплата за България. Ако се лекува в болница повече от 10 дни в рамките на една година, не заплаща потребителска такса за престоя си след десетия ден.

За всяка заплатена потребителска такса или медицинска услуга следва да се издава финансов документ (касов бон или фактура) за извършеното заплащане.

ПРИ НЕОБХОДИМОСТ ОТ СПЕШНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ

Чуждият гражданин вероятно ще звъни на Центъра за спешна медицинска помощ (телефон 150) или ще се обърне към най-близкото лечебно заведение. Там ще трябва да бъде прегледан и ще му се окаже медицинска помощ като на български гражданин. Ако медицинското му състояние налага, следва той да бъде транспортиран до подходящо болнично лечебно заведение. За оказаните услуги чуждият гражданин не заплаща в Центъра за спешна помощ, така както в аналогични случаи не заплащат и българските граждани.

ВИЕ СТЕ ОБЩОПРАКТИКУВАЩ ЛЕКАР

Към Вас се обръща чужд гражданин, който има здравословен проблем с неотложен характер:

- Ако той има доказан здравословен проблем и планира да пребивава в Република България повече от 1 месец, посъветвайте го да направи временен избор на ОПЛ от лечебно заведение за първична извънболнична медицинска помощ, сключило договор с НЗОК.
- Ако избере Вас за личен лекар, помолете пациента да попълни регистрационна форма за избор на ОПЛ и да Ви я предостави.

Вие трябва да прегледате чуждия гражданин и по своя преценка да:

- предпишете лекарства за домашно лечение, заплащани напълно или частично от НЗОК;
- информирате пациента за лекарствата, които НЗОК заплаща напълно или частично, както и за стойността, която следва да доплати в аптеката;
- издадете "Направление за консултация или за провеждане на съвместно лечение" към съответен лекар специалист;

В този случай уведомете пациента, че направлението може да се използва до 30 календарни дни от издаването му и че може да се прегледа при специалист по свой избор.

- назначите извършване на медико-диагностични изследвания с "Направление за извършване на медико-диагностична дейност";

Трябва да информирате пациента, че направлението може да се използва до 30 календарни дни от издаването му.

- издадете "Направление за хоспитализация" - в случай, че лечението не може да се проведе в условията на извънболничната медицинска помощ.

За да отчетете медицинските дейности, които сте предоставили на чуждия гражданин, представяте в РЗОК следните документи:

- копие от удостоверителния документ (ЕЗОК или Сертификат за временното ѝ заместване);
- подробна фактура за оказаните медицински услуги по цени на НЗОК и отделна спецификация.

Върху документите се нанася ISO-кодът на съответната държава членка, например "АТ" - за Австрия. Във всички направления и в отчетните документи, които Вие издавате, се вписва и индивидуалният (персоналният) осигурителен номер на чужденеца.

ВИЕ СТЕ ЛЕКАР СПЕЦИАЛИСТ

Към Вас се обръща чужд гражданин, насочен от общопрактикуващ лекар или от друг лекар специалист с направление за консултация и провеждане на съвместно лечение за допълнителна консултация. Вие трябва да го прегледате и по своя преценка да:

- предпишете лекарства за домашно лечение, заплащани напълно или частично от НЗОК;
- издадете "Направление за консултация или за провеждане на съвместно лечение" към друг специалист;

В този случай уведомете пациента, че направлението може да се използва до 30 календарни дни от издаването му и че може да се прегледа при специалист по свой избор.

- назначите извършване на допълнителни медико-диагностични изследвания с "Направление за извършване на медико-диагностична дейност";

Трябва да информирате пациента, че направлението може да се използва до 30 календарни дни от издаването му.

- издадете “Направление за хоспитализация” – в случай, че лечението не може да се проведе в условията на извънболничната медицинска помощ.

Изисквайте копие от документа, удостоверяващ здравноосигурителните права на пациента в собствената му държава.

Когато отчитате предоставената медицинска помощ на чуждия гражданин, трябва да представите в РЗОК следните документи:

- копие от удостоверявателния документ (ЕЗОК или Сертификат за временното ѝ заместване);
- подробна фактура за оказаните медицински услуги по цени на НЗОК и отделна спецификация.

Върху документите се нанася ISO-кодът на съответната държава членка. Във всички направления и в отчетните документи, издадени от Вас, се нанася и индивидуалният (персоналният) осигурителен номер на чужденеца.

Ако консултацията на пациента с Вас - като лекар специалист, не е назначена от ОПЛ или друг специалист по реда, описан по-горе, чуждият гражданин заплаща за оказаната медицинска помощ по цените на лечебното заведение.

АКО ГРАЖДАНИНЪТ ОТ ЕС СЕ НУЖДАЕ ОТ ЛЕКАРСТВА ЗА ДОМАШНО ЛЕЧЕНИЕ, трябва да имате предвид следното:

- Ако поставената диагноза се отнася за нехронично заболяване и предписаните лекарства се заплащат напълно или частично от НЗОК, издавате рецептурна бланка – образец МЗ-НЗОК № 5.

Информирайте пациента, че може да получи лекарствата си само от аптека, сключила договор с НЗОК. Ако лекарството не се реимбурсира изцяло, му обяснете, че трябва да заплати частта от стойността, която заплащат и българските граждани.

- Ако за поставената диагноза лекарствата **не се заплащат** от НЗОК, издавате рецептурна бланка – образец на Министерството на здравеопазването (МЗ).

Информирайте пациента, че може да закупи лекарствата във всяка аптека.

- Ако пациентът е хронично болен, планираният му престой в България е по-дълъг от един месец и се нуждае от лекарства за домашно лечение, заплащани от НЗОК за съответната диагноза, препоръчайте му да си избере личен лекар. Обяснете, че личният лекар ще му издаде “Рецептурна книжка на хронично болния”, която пациентът трябва да завери в РЗОК.

Информирайте болния, че може да получи предписаните лекарства във всяка аптека, сключила договор с НЗОК. Аптеката следва да е разположена на територията на областта, в която е направен изборът на ОПЛ. На магистър-фармацевта от аптеката пациентът трябва да представи двата екземпляра на рецептурната бланка, рецептурната книжка, документа си за самоличност и копие от протокола за предписване на лекарства - образец МЗ-НЗОК (в случаите, когато се изисква протокол).

Необходимо е да обясните на чуждия гражданин, че ако лекарството не се реимбурсира изцяло, той доплаща частта от стойността, която заплащат и българските граждани.

- Ако за поставената диагноза лекарствата **не се заплащат** от НЗОК, трябва да издадете на болния рецептурна бланка – образец МЗ, и да го информирате, че може да ги закупи във всяка аптека.

Направените разходи могат да се възстановят от неговия здравен осигурител.

АКО ГРАЖДАНИНЪТ ОТ ЕС ИМА НЕОБХОДИМОСТ ОТ МЕДИКО-ДИАГНОСТИЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ,

трябва да го прегледате и да му ги назначите с направление за медико-диагностични изследвания. Информирайте го за медико-диагностичните лаборатории, сключили договор с НЗОК. Обяснете на чуждия гражданин, че в избраната от него лаборатория трябва да предостави на лекаря специалист по клинична лаборатория копие от документа, удостоверяващ неговите здравноосигурителни права в собствената му държава.

Когато лекарят отчита предоставената медицинска помощ на пациента в съответната РЗОК, той представя:

- копие от удостоверителния документ;
- подробна фактура за оказаните медицински услуги по цени на НЗОК и отделна спецификация.

Върху документите се нанася ISO-кодът на съответната държава членка. Във всички направления и в отчетните документи се нанася и индивидуалният (персоналният) осигурителен номер на чужденеца.

Информирайте гражданина, че ако не разполага с направление за медико-диагностични изследвания, издадено от ОПЛ или специалист по реда, описан по-горе, а желае изследванията да му бъдат направени, следва да заплати за тях по цени, определени от лечебното заведение.

ВИЕ СТЕ ЛЕКАР ПО ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА

Към Вас се обръща чужд гражданин, който има спешна или неотложна необходимост от дентална помощ. Информирайте пациента, че за дейностите, които не са заплатени изцяло от НЗОК, трябва да доплати необходимата сума, както за това доплащат и българските здравноосигурени граждани.

Изисквайте копие от документа, удостоверяващ здравноосигурителните права на пациента в собствената му държава.

При отчитане на предоставената медицинска помощ на гражданина в съответната РЗОК следва да представите:

- копие от удостоверителния документ;
- подробна фактура за оказаните медицински услуги по цени на НЗОК и отделна спецификация.

Върху документите се нанася ISO-кодът на съответната държава-членка. Във всички направления и в отчетните документи се вписва и индивидуалният (персоналният) осигурителен номер на чужденеца.

АКО ГРАЖДАНИНЪТ ОТ ЕС СЕ НУЖДАЕ ОТ БОЛНИЧНО ЛЕЧЕНИЕ

и Вие сте общопрактикуващ лекар, лекар специалист, лекар по дентална медицина или лекар от център за спешна медицинска помощ, може да му издадете направление за хоспитализация. С това направление пациентът постъпва в лечебно заведение за болнична помощ, сключило договор с НЗОК за лечение на съответното заболяване.

Болничното лечебно заведение следва НЕЗАБАВНО да уведоми НЗОК/РЗОК, че има постъпил гражданин от ЕС за лечение.

НЗОК заплаща на болницата диагностиката и лечението на чуждия гражданин по клинична пътека, съгласно договорените цени за български граждани.

При постъпване на пациента в болничното заведение, като лекуващ лекар Вие трябва да го информирате за неговото заболяване, за стъпките, които ще бъдат предприети в хода на лечението му, както и за необходимостта да доплаща определени консумативи – ако това се налага.

Гражданинът подписва декларация за информирано съгласие, както това правят българските граждани.

Обяснете на гражданина от ЕС, че лечението по клинична пътека включва и до 2 контролни прегледа, след като той бъде изписан от болничното заведение.

Изисквайте копие от документа, удостоверяващ здравноосигурителните права на пациента в собствената му държава (ЕЗОК или Сертификат за временното ѝ заместване-на хартиен носител).

При отчитане на предоставената медицинска помощ на гражданина, в съответната РЗОК се представят:

- копие от удостоверителния документ;
- подробна фактура за оказаните медицински услуги по цени на НЗОК и отделна спецификация.

Върху документите се нанася ISO-кодът на съответната държава-членка. Във всички направления и в отчетните документи се изписва и индивидуалният (персоналният) осигурителен номер на чужденеца.

КИСЛОРОДНА ТЕРАПИЯ И ХЕМОДИАЛИЗА

За да получи достъп до тези видове медицинска помощ, гражданинът от ЕС следва предварително - лично или чрез неговия здравноосигурителен фонд - да се свърже с лечебно заведение в България, което ги предоставя. След като приемането му в такова лечебно

заведение бъде уговорено и потвърдено, пациентът може да получи кислородна терапия и хемодиализа при престоя си в България.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПОСЕТИТЕЛИТЕ НА ПЛАНИНСКИТЕ КУРОРТИ

Гражданите от ЕС, които посещават българските планински курорти, следва да бъдат призовавани да правят **допълнителна** планинска застраховка за оказване на първа медицинска помощ и транспорт по медицински показатели при злополука. **Тази застраховка е извън пакета на задължителното здравно осигуряване.**

АКО КЪМ ВАС СЕ ОБЪРНЕ ГРАЖДаниН ОТ ЕС, КОЙТО ПЛАНИРА ДА ПРЕБИВАВА ДЪЛГОСРОЧНО В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ и желае да получава медицинска помощ като всеки български здравноосигурен гражданин, го посъветвайте следното:

- **да се регистрира към НЗОК/РЗОК с някой от следните документи:**

♦ **Е 101** – за приложимото законодателство на работещи по трудово правоотношение или самонаети лица, установяващи се в България. Формулярът се представя в **Националния осигурителен институт (НОИ)** за регистрация и начало на осигуряване по месторабота в България.

♦ **Е 106** - за право на обезщетения в натура при болест и майчинство на лица, пребиваващи в страна, различна от компетентната страна - за работници, самостоятелно заети лица и членове на техните семейства, които ги придружават.

♦ **Е 109** – за регистрация в НЗОК на членове на семейството, които живеят в България отделно от работещия в друга държава членка член на семейството.

♦ **Е 121** – за регистрация в НЗОК за пенсионери и членове на техните семейства, които ги придружават.

- **след регистрацията към НЗОК/РЗОК, да избере свой общопрактикуващ лекар (GP), за да влезе в пациентската листа на НЗОК.**

За повече информация:

1407 София

ул. “Кричим” №1

тел.: 965 91 30, 965 91 97.

www.nhif.bg